

رو روی

ارزشیابی از کودکی

کودکی

به‌طور کلی در ارزشیابی بر توانایی‌ها و موفقیت‌های نوآموزان تأکید می‌شود، به‌معنای دیگر و واضح‌تر، واژه ارزشیابی از دو کلمه ارزش + یابی تشکیل شده است و این به‌معنای آن است که همواره باید بر نقاط قوت، ویژگی‌های مثبت و توانایی‌های کودکان تأکید داشته باشیم.

برخی از اصول مهم و حاکم بر ارزشیابی

۱. ارزشیابی باید به‌عنوان بخشی از فرایند یاددهی - یادگیری و نه به‌عنوان نقطه پایانی آن تلقی شود.
۲. ارزشیابی باید متناسب و هماهنگ با هدف‌ها و سطح آموخته‌های نوآموزان باشد.
۳. در دوره پیش‌دبستان بیش از ارزشیابی فردی بر فعالیت‌های گروهی یا مشارکت فرد در گروه تأکید می‌شود.
۴. در ارزشیابی باید به تفاوت‌های فردی و هم‌چنین جنبه‌های مختلف رشد یا همان رشد همه‌جانبه توجه شود.
۵. هدف غایی و اساسی ارزشیابی از فعالیت‌های کودکان، اصلاح و بهبود فعالیت مربی در فرایند یاددهی - یادگیری است. براساس منابع و دیدگاه‌های مختلف می‌توان به این اصول

اشاره

«بهار فصل شکوفه زدن و شکوفا شدن است و از سوی دیگر در نظام آموزشی و پرورشی فصل منتهی به پایان سال تعلیم و تربیت رسمی است. شاید بتوان بین ویژگی‌های فصل بهار و ماه‌های آخر فعالیت‌های رسمی آموزشی و پرورشی که منجر به تعلیم و تربیت و شکوفا شدن استعدادها و ظرفیت‌های فرزندانمان می‌شود، ارتباطی ذوقی ایجاد کرد. در شماره قبل این فصل‌نامه بر تأثیر «چگونگی ارزشیابی» از موفقیت‌های کودکان بر «نگرش‌های وی» مطالبی نگاشته شد. اما در این مجال می‌خواهیم کمی فراتر به این موضوع بپردازیم. زیرا هرچه به ماه‌های آخر سال نزدیک می‌شویم ما مربیان و والدین بر ارزشیابی از آموخته‌های کودکانمان تأکید داریم.»

«ارزشیابی، از جمله عناصر مهمی است که در اغلب سبک‌های برنامه‌ریزی آموزشی مورد توجه قرار می‌گیرد. اما آنچه اهمیت دارد نوع نگاه و نگرش ما بر این عنصر است. در سال‌های اخیر و با تصویب سند تحول در نظام آموزشی و پرورشی، واژه‌های تحت عنوان «ارزشیابی توصیفی» زیاد شنیده می‌شود. ارزشیابی توصیفی، شیوه‌ای از ارزشیابی تحصیلی - تربیتی است که اطلاعات لازم، معتبر و مستند برای شناخت دقیق و همه‌جانبه فراگیران در ابعاد مختلف یادگیری، با استفاده از ابزارها و روش‌های مناسب با تأکید بر مشاهده عملکرد فراگیران در طول فرایند یاددهی - یادگیری به‌دست می‌آید. (آیین‌نامه مصوب ۷۹۳ شورای عالی آموزشی و پرورشی) در این نوع ارزشیابی برخلاف ارزشیابی براساس آزمون و نمره‌دهی به بررسی تحلیل و توصیف فعالیت‌های فراگیر می‌پردازد. هم‌چنین به استمرار جریان ارزشیابی در طول سال و لزوم برنامه‌ریزی مربی برای رفع کاستی‌های احتمالی، تأکید دارد.

یک سکه

وارزپایگی

مسعود تهرانی فرجاد
کارشناس ارشد علوم ارتباطات

مطالعه، دانش‌افزایی و کسب تجربه کوتاهی نمی‌کند. ارزشیابی از کودک به‌منظور ارزیابی دقیق خودمان است و این مهم‌ترین نگرش مربی در نقش‌آفرینی خود در فعالیت‌های قرآنی است. در واقع ارزشیابی از کودک دو روی سکه دارد؛ یک روی آن تأکید بر توانایی‌ها، نقاط قوت در کودک است و روی دیگر آن ارزیابی خودمان است که تا چه میزان توانسته‌ایم به هدف‌ها و دیدگاه‌های مورد انتظارمان برسیم.

مواردی را اضافه کرد. اما موضوع اصلی این نوشتار ناظر به اصل پنجم است.

اهم انتظارات و تأکیدات در برنامه و فعالیت‌های قرآنی دوره پیش‌دبستان

۱. بیش از آموزش بر آشنایی و علاقه کودکان به قرآن تأکید می‌شود.
 ۲. در تمام فعالیت‌ها بر انس و ارتباط کودکان با قرآن تأکید می‌شود.
 ۳. در فعالیت‌های قرآنی همه کودکان حق دارند طعم شیرین موفقیت را بچشند.
 ۴. پرهیز از مقایسه کودکان با یکدیگر و تأکید بر توانایی‌ها و رغبت‌های تمام کودکان.
 ۵. فعالیت‌های گروهی به‌جای قهرمان‌پروری مورد تأکید قرار می‌گیرند.
- با مرور انتظارات فوق درمی‌یابیم هم‌چنانکه ارزشیابی از کودکان حائز اهمیت است، ارزیابی خودمان برای دستیابی به هدف‌ها و انتظارات در فرایند فعالیت‌های قرآنی بیشتر قابل توجه و تأکید است.
- امید و انتظار این است در برنامه و فعالیت‌هایمان به‌منظور انس و علاقه کودکان به قرآن همواره بر ارزیابی خودمان بیش از ارزشیابی کودکان تأکید داشته باشیم.

ارزشیابی و ارزیابی دو

روی یک سکه

هرچند ارزشیابی از موفقیت‌های کودک اهمیت دارد اما ارزیابی از خودمان به مراتب مهم‌تر است. زیرا از مهم‌ترین دلایل ارزشیابی نوآموزان ارزیابی از میزان موفقیت خودمان در دستیابی به هدف‌ها و تحقق رویکردهای موردنظر است. در فرایند تعلیم و تربیت آنچه اهمیت دارد این است که مربی باید میزان توفیق خود را در جهت تحقق هدف‌ها به‌طور مستمر ارزیابی نماید.

از مهم‌ترین جهت‌گیری‌ها برنامه و فعالیت‌های قرآنی در دوره پیش‌دبستانی «انس و علاقه کودکان با قرآن کریم» است. مربیان دلسوز و علاقمند به فعالیت‌های مطلوب قرآنی، از تمام ظرفیت و توانایی‌های خود استفاده کرده و سهم خود را در فرایند تعلیم و تربیت کودک به نحو احسن پی‌گیری می‌کند تا فعالیت‌های وی منجر به تحقق رویکرد انس با قرآن شود. به بیان دیگر اگر عوامل متعددی را در تربیت کودک دخیل بدانیم، مربی محرب صرف‌نظر از عوامل دیگر دائماً به ایفای نقش مؤثر خود می‌اندیشد و در این مسیر از هیچ کوشش،